

§ 181 Barnkonventionen och kyrkoordningen

KARIN PERERS:

Ordförande! Här i Kyrkomötet behövs inte många ord för att vinna ett engagemang för barnens rättigheter och därmed barnkonventionen. När vi bärs utav insikten om alla människors lika värde är det självklart att barn är fullvärdiga människor, med delvis andra och ibland mycket smärtsamma erfarenheter. Barn fordrar och behöver vår respekt. Utskottet lyfter på ett väldigt fint sätt fram barnkonventionen och markerar särskilt fyra helt avgörande punkter: förbudet mot diskriminering, barnets bästa i främsta rummet, rätten till liv och rätten att komma till tals.

Motionen 2010:29 kommer från oss i Västerås stift. Vårt stift, liksom säkert alla ni andra, arbetar konsekvent, hängivet och med många strängar på lyran för att alltid för och tillsammans med barn utveckla arbetet. Det som har varit barnprojekt hos oss har utvecklats till en nerv i själva stiftets liv. Flera av er har säkert iakttagit Elisabeth Ohlson Wallins fantastiska fotoutställning som heter *Via Dolorosa* som handlar om mobbning och där barn är agerande. Ni vet också att vår biskop har en särskild barnpanel som sin rådgivare.

Utskottet ger ett tydligt stöd till motionen och pekar på att det behövs strukturer som på olika vis ser till att barnens liv och rättigheter kan tydliggöras. Utskottet tydliggör att de rätta konkretiseringarna saknas i Svenska kyrkan. Sådana behövs för att vi ska ha någonting, som vår biskop brukar säga, att spjärna emot när vi ska utvärdera hur vår verksamhet fullföljs när det gäller hänsyn till barnens rättigheter och behov. Utskottet pekar i sin text på två ställen i kyrkoordningen där barnens rättigheter på ett rimligt vis borde föras in. Det gäller dels inledningstexten och dels det som är avsnittet om församlingsinstruktionen.

Både utskottet och Läronämnden tar upp att barnkonventionen egentligen borde vara en lag i Sverige. Ska vi i Svenska kyrkan, som så starkt agerar för detta, vara trovärdiga är det ju också lämpligt att vi i vårt eget dokument har hänvisningar till barnkonventionen. Det skapar en trovärdighet i det externa arbetet.

Jag vill yrka på ett tilläggsyrkande som helt följer upp motionens och utskottets intentioner: "Att uppdra till Kyrkostyrelsen att till kommande kyrkomöte föreslå formuleringar i kyrkoordningen som utifrån FN:s barnkonvention dels i inledningen till kyrkoordningen konkretiserar barnens rättigheter, dels i 57 kap. 5–7 §§ tydliggör att barnkonventionen ska uppmärksammas när församlingsinstruktionen utarbetas." Jag vädjar om Kyrkomötets stöd för detta tilläggsyrkande.

MIKAEL HÄRDIG:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag talar för utskottet och vill yrka bifall till utskottets hemställan om att avslå motion 2010:29. Jag vill trots detta börja lite personligt. Som ledamot av Kyrkomötet har jag ofta reagerat på att utskottens föredraganden går upp i talarstolen och inleder med att säga att utskottet instämmer i motionärens intentioner och anser att de har uppmärksammat en viktig fråga. De orden upprepas så ofta att de ibland känns tomma. Det är därför jag känner mig lite kluven när jag själv står i talarstolen och just säger att utskottet instämmer i motionärernas intentioner och anser att de har uppmärksammat en viktig fråga.

Jag vill börja med att avgränsa vad vi egentligen har att ta ställning till i den här frågan. Det handlar inte om huruvida barnets rättigheter är någonting viktigt, det hoppas jag att vi alla är överens om. Det handlar inte heller om huruvida

barnkonventionen är ett bra rättsligt instrument och om det borde inkorporeras i svensk lagstiftning eller inte. Det enda vi har att ta ställning till utifrån motionen är om barnkonventionen är lämplig att införliva i kyrkans interna reglering av sin egen verksamhet, det vill säga i kyrkoordningen.

Kyrkorättsutskottet har i sin beredning, liksom Läronämnden, funnit att så inte är fallet. Orsaken till det är att barnkonventionen, så som den är formulerad, handlar om rättigheter som stater ska garantera barnen. Det handlar alltså inte om någonting man ska sträva efter eller någon målsättning man ska verka för i allmänhet, utan någonting som man ska kunna garantera. En kyrka som saknar lagstiftningsmakt kan till exempel inte garantera barnets rätt till liv eller barnets rätt att inte separeras från sina föräldrar, för att ta ett par av de 40 artiklar som ingår i barnkonventionen. Det framgår också tydligt av barnkonventionens formulering att den tar sikte just på staternas skyldighet att garantera något gentemot barnen och inte om till exempel idéburna organisationers eget arbete.

Utskottet vill uppmärksamma att arbetet för barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen kommer till uttryck på många andra sätt i vår kyrkas arbete. Två exempel på det är de beslut som vi fattade under föregående års kyrkomöte. Det var att uppdraga åt Kyrkostyrelsen att utforma ett förslag till en paragraf om barnkonsekvensanalys i kyrkoordningen respektive att utreda frågor om barns och ungdomars dop och kyrkotillhörighet. Utskottet konstaterar dock i likhet med motionärerna att barns rättigheter behandlas alltför översiktligt i nuvarande kyrkoordning och anser därför att man vid en framtida översyn av kyrkoordningen bör omarbета inledningen till första avdelningen, så att barnens rättigheter tydligare kommer till uttryck.

När det gäller tilläggsyrkandet som lyftes fram av en av motionärerna är det någonting som inte har behandlats av Kyrkorättsutskottet som beslutsförslag till årets kyrkomöte. Jag kan konstatera att det står väl i förenig med våra överväganden i betänkandet, men har med anledning av att det inte har behandlats av oss inget yrkande i den delen.

Bifall till utskottet. Tack.

KARIN PERERS (REPLIK):

Ordförande! Jag vill understryka att yrkandet gäller de här tilläggsattsatserna som ytterst nära ansluter till utskottets överväganden på sidan 2, att i inledningstext uppmärksamma barnens rättigheter och i det som är instruktion och inspiration för församlingsinstruktionen också uppmärksamma barnens rättigheter.

MIKAEL HÄRDIG (REPLIK):

Även om de här tilläggsyrkandena är i nära anslutning till våra överläggningar i beredningen ska de vara beredda, enligt vår uppfattning, för att kunna läggas till grund för beslut.